

SAKSFRAMLEGG

<i>Saksnr</i>	<i>Utvalg</i>	<i>Møtedato</i>
	Kommunestyret - Bjugn kommune	

Saksbehandler: Ingrid Verbaan

Politisk fastsettelse av planprogram for hovedplan vann, vannmiljø og avløp

Vedlegg:

- 1 KS-presentasjon 11.03.14
- 2 Varselbrev om oppstart av utarbeidelse av hovedplan vann, vannmiljø og avløp
- 3 Forslag til planprogram for hovedplan
- 4 Hovedplan vann, vannmiljø og avløp - Fylkeskommunen
- 5 Fråsegn - Varsel om oppstart av utarbeidelse av hovedplan vann, vannmiljø og avløp - Kystverket
- 6 Uttalelse til varsel om oppstart av utarbeidelse av hovedplan for vann - vannmiljø og avløp - Fylkesmannen
- 7 Uttalelse til varselbrev om oppstart av utarbeidelse av hovedplan vann, vannmiljø og avløp - NVE

Sakens bakgrunn og innhold:

Planprogram

Et planprogram er generelt sett et fleksibelt verktøy for tidlig medvirkning og avklaringer av viktige hensyn i planarbeidet. I forslaget (vedlegg 3) er blant annet planarbeidets formål beskrevet.

Formålet med planarbeidet er å utarbeide en kommunedelplan som kan legges til grunn for overordnet og langsiktig styring av vannforsyning, vannmiljø og avløpshåndtering.

Viktige forhold som skal utredes gjennom planprosessen er listet opp i programmet.

Programmet viser også et forslag til tidsplan for arbeidet frem mot vedtatte kommunedelplanen for VVA. Vann, vannmiljø og avløpssektoren står overfor store utfordringer som skal bli beskrevet i planen og mye skjer underveis og parallelt som skal kunne påvirke tidsplanen.

Helhetlig vannforvaltning er nøkkelord

Det skal utarbeides en *felles* hovedplan for Vann, Vannmiljø og Avløp (VVA) som skal være en overordnet plan for fagområdene direkte under kommuneplanen. Kommune(del)planen VVA dekker områdene kommunalt vannforsyning, vannmiljø, kommunalt avløp og avløp fra spredt bebyggelse.

Det har tidligere eksistert flere separate planer innen vann og avløp. Vann, vannmiljø og avløp skal nå bli samlet under én overordnet plan: «Hovedplan for vannforsyning, vannmiljø og avløp 2015-2025». Dette skal bli gjort for bedre å kunne drive en helhetlig vannforsyning.

Planarbeidets formål med hensyn til vannforsyning: hensyn til folkehelse er inkludert.

Det skal være *nok og hygienisk sikkert drikkevann* til Bjugn kommune (inkl. Tarva) og Ørland kommune, herunder Ørland Hovedflystasjon, ved BFV (Barset felleskommunale vannverk IKS). Dette er et overordnet mål for vannforsyning. Antall ledningsbrudd skal reduseres. Vann på avveie gjennom lekkasjetap i kommunale hovedledninger og private stikkledninger skal reduseres.

Vannforsyningen er vårt viktigste næringsmiddel og er en sentral del av samfunnets sikkerhet og sårbarhet. Drikkevannet har betydning for befolkningens helse (jf. vannforskr. §17 og drikkevannforskr. §4). Men også korrekt avløpshandtering er avgjørende for å forhindre sykdomsutbrudd.

Protocol on Water and Health (Protokollen om vann og helse)¹ som har som mål å beskytte folkehelsen og gi økt livsgrunnlag gjennom en bedre vannforvaltning, herunder *beskytte vannforekomstene* og redusere forekomst av vannbårne sykdommer, vil bidra til styrket oppmerksomhet og innsats på et viktig samfunnsområde.

Så folkehelsebegrepet påvirker målsetningene i planen.

Vannmiljø

Bjugn kommune skal følge opp hovedmålet i EUs Vanddirektiv (2000/60/EU) og vannforskr. (1.1.2007). Hovedformålet er å sikre beskyttelse (tenker bl.a. om beskyttelse av våre drikkevannskilder) og bærekraftig bruk av vassdrag, grunnvann og kystvann. Forskriften krever at alt vann skal ha *god økologisk og kjemisk tilstand innen 2021*. Dette betyr en økt *samordnet og helhetlig* fokus på vannmiljøet, men ikke bare fokus på vannmiljøet i Bjugn, men i hele vannområdet Nordre Fosen (samarbeidet mellom kommunene Åfjord, Rissa, Osen, Roan, Ørland & Bjugn), som er gjenspeilet i regional vannforvaltningsplan som er ut til høring fra 1.7.til 31.12.2014. Kommunestyret vil bli orientert om regional vannforvaltningsplan den 14.10.14. Arbeidet med hensyn til (forslag til) miljøforbedrende tiltak i forhold til (spredte) avløp, landbruksforurensning er allerede igangsett. Den *regionale* forvaltningsplanen for vann skal vedtas (sentral godkjenning) innen utgangen av 2015. Planen blir bindende for kommunenes arbeid med vann.

Om Avløp

Når det gjelder avløp, skal Bjugn kommune sikre at et *velfungerende avløpssystem* sørger for at spillvannet håndteres på forsvarlig vis og at avløpsvann ikke medfører miljøulemper eller vannskader. Dette betyr samtidig at avløpssystemer tilpasses framtidens klima. Siden utarbeidelse av forrige hovedplan (Rammeplan for avløp 1991), har en rekke utfordringer som påvirker planleggingen kommet til:

- Vannforskriften med fokus på vannkvalitet som beskrevet ovenfor.
- Klimaendringer og det forventes stigning av havnivå og betydelige økninger i nedbør og temperatur som, blant annet, vil påvirke mange drikkevannskilder og avløpssystemene.
- Det forventes befolkningsvekst og økning i boligetablering, annen næringsvirksomhet og offentlige virksomheter som følge av ny kampflybase.

Det betyr at det er et kontinuerlig behov for kunnskaps- og teknologiutvikling og investeringer i nye tiltak blant annet ved vannverkene og miljøtiltak på grunn av Vannforskriften. Derfor er det viktig å ta med temaer som: rekruttering og kompetanse i planen og involvere skoleelever i prosessen. Klimatilpasning må bli en integrert del av alle planprosesser inkludert avløpsplanleggingen. Gode helhetlige løsninger forutsetter også en hydrologisk orientert planlegging i form av bruk av lokal overvannshåndtering (LOH) i hvert fall i vår nye boligområder (se vedl.p.pnt KS orientering 11.3.14).

¹ Protokoll om vann og helse er forankret i WHO, FN og internasjonal konvensjon om grensekryssende vassdrag, og ble ratifisert av Norge i 2004. De nasjonale målene under protokollen ble vedtatt av Regjeringen 22.05.2014 og publisert i juli 2014. Målene er utarbeidet i samråd med berørte departementer og med sterk medvirkning fra Mattilsynet, Miljødirektorat og Folkehelse instituttet. Mattilsynet har oppfordret kommuner og andre aktuelle aktører til å allerede nå legge de nasjonale målene til grunn for sitt arbeid.

Økt fokus på systematisk fornyelsesplanlegging

For å kunne oppnå de forskjellige målene: *god kjemisk og økologisk tilstand i vannforekomster med fokus på drikkevannskilder som vil påvirke renseprosessen og levere nok og helsemessig betryggende drikkevann og et avløpsnett som kan samle opp og lede vekk avløpsvann på en trygg og god måte, parallelt av tankegangen om óg bruk av lokal overvannshåndtering*, er det viktig med god tilstand på ledningsnettet.

For å imøtekomme de forskjellige utfordringer, inklusiv forfall av ledningsnettet er det viktig å ha nok og fortsatt fokus på systematisk fornyelsesplanlegging av VA-infrastrukturen (Asset Management), slik at vi bruker penger/ressursene best mulig.

Høringsuttalelser:

Forslaget til planprogrammet ble lagt ut til offentlig ettersyn i perioden fra 11.7.14 til 22.08.14 og ble sendt regionale myndigheter til uttalelse. Det kom inn totalt fire (4) uttalelser. Disse følger saken som vedlegg. Hovedtrekkene i merknadene er referert nedenfor.

1. Uttalelse fra Sør-Trøndelag fylkeskommune d.d. 21.07.2014:

Det er positivt at arbeidet kobles opp mot vannforskriften og vi regner med at arbeidet skjer i nær kontakt med det regionale arbeidet med forvaltningsplan for vann.

Rådmannens kommentar:

Bjugn kommune deltar mht implementering av vannforskriften i styrings- og prosjektgruppe Nordre Fosen Vannområde og arbeidet skjer i nært samarbeid med kontaktpersonen Bendik Eithun Halgunset.

2. Uttalelse fra Kystverket d.d.22.07.2014:

Kystverket "tek til vitande planarbeidet som varslast." Generelt vil de berre merke til planarbeidet at eit nytt leidingsnett i sjøareala må formast slik at det ikkje kjem i konflikt med etablerte ankringsplassar. Utover dette har ikkje Kystverket særskilt å merke til planarbeidet, men ber om å verte halden orientert i det vidare arbeidet gjennom dei ordinære høyringsrundane.

Rådmannens kommentar:

Kommunen skal ta hensyn til at et eventuelt nytt ledningsnett i sjø ikke kommer i konflikt med etablerte ankringsplasser. Skal holde Kystverket orientert i den videre formelle planprosessen.

3. Uttalelse fra NVE d.d. 18.08.14:

NVE anser at kommunen har tatt inn de vesentligste utredningstemaene i planprogrammet og dette er bra.

I forhold til *overvannshåndtering* minner NVE om at både NOU "Tilpassing til eit klima i endring" (2010:10) og oppfølgende Stortingsmelding 33 (2012-2013) "Klimatilpassing i Norge" peker på forholdet til overvannshåndtering som en særlig utfordring med tanke på generelt økende nedbørsmengder, økt nedbørintensitet og mer ekstremvær. Mange kommuner sliter med gammelt og underdimensjonert vann- og avløpsnett. Denne tilstanden kombinert med økende urbanisering i byene og mange tettsteder med en økende befolkning og større andel tette og harde flater, vil kunne gi store skader som følge av rask avrenning, tilbakeslag og vann i kjellere og oppholdsrom. Det er derfor viktig at en er seg bevisst disse problemstillingene både ved gjennomgang av anleggene og i ROS-analysene til arealplanene for nye byggeområder.

Og ved etablering av nye anlegg i områder under marin grense minner NVE om aktsomhetsplikten i forhold til fare for utløsning av skred som kan inneha *kvikkleire* eller løsmasser med sprøbruddmateriale, da graving av grøfter i denne type masser har potensiale for utløsning av kvikkleireskred. Det vil derfor kunne være nødvendig med en geoteknisk vurdering i forkant av etablering av også denne type anlegg for å ivareta sikkerheten i prosjektet.

Rådmannens kommentar

Kommunen er bevisst på ovennevnte problemstillinger ift overvannshåndtering som er (en av) grunnen(e) for utarbeidelse av denne planen.

Kommunen er også bevisst at arealplanlegging som tar hensyn til flom- og skredfare er et viktig virkemiddel for å forebygge tap og skader fra disse naturfarene. Med hensyn til etablering av nye anlegg i områder under marin grense og fare for utløsning av skred som kan inneha kvikkleire eller løsmasser med sprøbruddmateriale er det derfor tatt hensyn i vår kommuneplanens arealdel 2012-2025 (Bestemmelser og retningslinjer side 22) sånn:

"§ 12-1 Ras og skred

I område ved Råken H310_1, Teksdal H310_2, Botnet H 310_3 og Botngård H310_7 er det registrert kvikkleireområder. I disse områdene må det foretas geotekniske undersøkelser dersom det skal gjennomføres tiltak.

Det er registrert bløt leire og tildels kvikkleire enkelte steder i fjæra i Tinboden H310_6, Lysøysund H310_4 og Sandnesvågen H310_5. På disse steder, eller steder der det er grunn til å anta at den marine avsetningen kan være ustabil, må det gjennomføres grunnundersøkelser før utbygging kan tillates.

Ved regulering av område med ras og skredfare må det av planbeskrivelse og bestemmelser fremkomme hvilke tiltak som må til for å sikre tilstrekkelig sikkerhet for nye tiltak, samt for omkringliggende bygg og anlegg - i anleggsfasen og permanent. Dersom det blir nødvendig med risikoreduserende tiltak, kan disse kun aksepteres dersom de er gjennomførbare innenfor akseptable miljømessige rammer."

4. Uttalelse fra Fylkesmannen i Sør-Trøndelag d.d.14.08.2014:

-Landbruk og bygdeutvikling

Fylkesmannen er positiv til at landbrukets problemer/utfordringer knyttet til vann, vannmiljø og avløp skal kartlegges in planarbeidet og at Nordre Fosen vannområde har jobbet en god del med dette temaet. Fylkesmannen oppfordrer Bjugn kommune til å kontakte vannområdet v/sekretariatet for å få tilgang til og oversikt over arbeidet som allerede er gjort.

-Miljø

Planprogrammet med forslag til utredningstema dekker de viktigste miljøfaglige temaene. Det er positivt at arbeidet med hovedplanen ses i sammenheng med det regionale arbeidet med forvaltningsplan for vann.

- Fylkesmannen har ingen merknad mht temaet: Samfunnssikkerhet

Rådmannens kommentar

Mht landbrukets problemer/utfordringer: vår kommune deltar i styrings- og prosjektgruppe Nordre Fosen vannområde som nevnt ovenfor (ad pnkt 1) og kommunen er kjent med disse vannmiljø/forurensningsproblemer, som også er beskrevet i de Vesentlige vannforvaltnings spørsmål, Tiltaksanalyse og Regional vannforvaltningsplan som del av planprosessen for helhetlig vannforvaltning. De største problemer/utfordringer er avrenning av næringssalter, organisk stoff og jordpartikler fra dyrket mark. Utfordringer er å ta de riktige og kostnadseffektive tiltak uten at det går på bekostning av matproduksjonen. Dette henvises også til en nylig -av Vannområdet Nordre Fosen- utgitt brosjyre "Miljøvennlig landbruk for friske vassdrag" som er utarbeidet mellom kommunene Osen, Roan, Åfjord, Ørland, Bjugn og Rissa. Arbeidet skal fortsette for å oppnå målet: å ha et god vannmiljø i vår kommune innen 2021.

Mht temaet miljø: dette skal orienteres/oppdateres kommunestyret om Regional vannforvaltningsplan den 14.oktober 2014 også i sammenheng med denne VVA planen.

Vurdering

Vurdering av de innkomne uttalelsene fremgår av kommentarene over.

Folkehelsevurdering

Vannforsyningen er vårt viktigste næringsmiddel og er en sentral del av samfunnets sikkerhet og sårbarhet. Drikkevannet har betydning for befolkningens helse (refer. til vannforskr. §17 jo §4 drikkevannforskriften). Men også korrekt avløpshandtering er avgjørende for å forhindre sykdomsutbrudd.

Protocol on Water and Health (Protokollen om vann og helse) som har som mål til å beskytte folkehelsen og gi økt livsgrunnlag gjennom en bedre vannforvaltning, herunder *beskytte vannforekomstene* og redusere forekomst av vannbårne sykdommer, vil bidra til styrket oppmerksomhet og innsats på et viktig samfunnsområde.

Folkehelsebegrepet påvirker målsetningene i planen.

Oppsummering

Planforslaget vil ivareta de nødvendige hensyn som foreslått.

Ordførerens innstilling:

Bjugn kommunestyre vedtar framlagte forslag i vedlegg 3 som endelig planprogram for hovedplan vann, vannmiljø og avløp.